

Poselství Svatého otce Františka k postní době 2022

„Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě. Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet. Dokud tedy máme ještě čas, prokazujme dobro všem.“ (Gal 6,9–10a)

Milé sestry a milí bratři,

postní doba, která nás provází k oslavě smrti a vzkříšení Ježíše Krista, je dobou příhodnou pro osobní i společnou obnovu. Ku prospěchu letošní postní doby nám poslouží zamyšlení nad výzvou sv. Pavla Galatanům: „Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě. Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet. Dokud tedy máme ještě čas (kairós), prokazujme dobro všem“ (Gal 6,9–11).

1. Zasévání a sklizeň

Svatý apoštol Pavel v tomto úryvku předkládá obraz setby a sklizně (srov. Mt 13), který byl Ježíšovi blízký. Používá při tom výraz *chairós* neboli čas příhodný pro zasévání dobra s výhledem na sklizeň. Který čas je pro nás oním příhodným? Bezesporu je jím doba postní, ale je jím i celý náš pozemský život, jenž se v době postní určitým způsobem zrcadlí.¹ Jak to ukazuje evangelijní podobenství o bohatém člověku, který považoval za životní štěstí velkou úrodu nakupenou ve stodole (srov. Lk 12,16–21), převažuje v našem životě až příliš často nenasytnost, pýcha, touha vlastnit, hromadit a konzumovat. Doba postní nás vyzývá, abychom se obrátili, změnili své smýšlení a uvědomili si, že pravda a krása života nespočívají natolik v tom, co máme, ale co darujeme, nikoli v tom, co hromadíme, nýbrž v tom, jak zaséváme a sdílíme dobro.

Rolníkem je především sám Bůh, které stále velkodušně „hojně rozsévá do naší lidské rodiny semena dobra“.² Jsme zváni, abychom v této postní době odpověděli na Boží dar přijetím jeho slova, které je „plné života a síly“ (Žid 4,12). Vytrvalé naslouchání Božímu slovu dává v nás zrát vnímavé bdělosti k jeho skutkům (srov. Jak 1,21), které přináší v našem životě plody. Už toto nám působí radost. Ještě větší je však povolání být „Božími spolupracovníky“ (1 Kor 3,9), tedy dobře využívat svého času (srov. Ef 5,16) ke konání dobra, a tak zasévat. Povolání zasévat dobro nelze vnímat jako zátěž,

¹ Srov. sv. Augustin, *Kázání* 243, 9, 8; 270, 3; *En. v Ps.* 110, 1.

² František, enc. *Fratelli tutti*, č. 54.

nýbrž jako milost, kterou nás Stvořitel vtahuje do své velkorysosti, abychom i my spolu s ním přinášeli plody.

A sklizeň? Nezaséváme snad hlavně s výhledem na úrodu? Zajisté. Svatý Pavel připomíná těsné sepětí setby a sklizně, když říká: „Kdo rozsévá skoupě, skoupě bude také sklízet, a kdo rozsévá požehnaně, požehnaně bude také sklízet“ (2 Kor 9,6). Co je to ale za úrodu? Dobrá setba přináší především plody pro nás, pro naše každodenní vztahy, a to i nepatrnými dobrými skutky. Žádný, ani ten nejmenší skutek lásky, žádné „velkodušné úsilí“ pro Boha nepřijde nazmar.³ Jako se strom pozná po ovoci (srov. Mt 7,16.20), tak i život plný dobrých skutků je plný světla (srov. Mt 5,14–16) a šíří ve světě Kristovu vůni (srov. 2 Kor 2,15). Služba Bohu, osvobozená od hříchu, dává uzrát plodům spásy pro všechny (srov. Řím 6,22).

Ve skutečnosti je nám dáno uvidět jen malou část z plodů, které jsme zaseli, podle evangelijních slov „jiný rozsévá a jiný sklízí“ (Jan 4,37). Když zaséváme ve prospěch druhého, máme účast na velkorysosti Boží: „Je proto opravdu ušlechtilé vkládat naději do skryté síly semene dobra, které rozséváme, a tak začít procesy, jejichž plody budou sklízet jiní.“⁴ Když zaséváme dobro ve prospěch druhých, osvobozujeme se od ubohého vypočítávání vlastních výhod, propůjčujeme svým činům nezištnost a otvírají se nám úžasné a milostiplné obzory Božího záměru.

Boží slovo nám otevírá oči a rozšiřuje náš pohled: říká nám, že opravdová úroda je úroda eschatologická, v den, ve kterém už slunce nezapadá. Zralý plod našeho života a našich skutků je „úroda pro věčný život“ (Jan 4,36), která pro nás bude „pokladem v nebi“ (Lk 12,33; 18,22). I Ježíš, aby vyjádřil tajemství své smrti a vzkříšení (srov. Jan 12,24), užívá obraz semene, které umírá v zemi a tak přináší plody. Svatý Pavel se pak vrací k tomuto obrazu, když hovoří o vzkříšení našeho těla: „Tak je tomu i se vzkříšením mrtvých. Do země se klade tělo, které podléhá zkáze, vstane však tělo, které zkáze nepodléhá. Do země se klade tělo, které budí ošklivost, vstane však tělo, které budí úctu. Do země se klade tělo slabé, vstane však silné. Do země se klade tělo živočišné, vstane však tělo zduchovnělé. Jako je tělo živočišné, tak je i zduchovnělé“ (1 Kor 15,42–44). Tato naděje je velikým světlem, které přináší zmrtvýchvstalý Kristus do světa: „Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí. Ale Kristus z mrtvých vstal, a to jako první z těch, kteří zesnuli“ (1 Kor 15,19–20), aby ti, kteří jsou s ním niterně spojeni skrze lásku a jsou mu „podobní v jeho smrti“ (Řím 6,5), byli mu tak podobní i v jeho zmrtvýchvstání (srov. Jan 5,29). „Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce“ (Mt 13,43).

³ Srov. František, ap. exort. *Evangelii gaudium*, č. 279.

⁴ Enc. *Fratelli tutti*, č. 196.

2. „Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě“

Kristovo vzkříšení vdechuje život pozemské naději, skrze „velkou naději“ na věčný život vkládá do doby přítomné zárodek spásy.⁵ V trpkých zklamáních z mnoha nesplněných snů, v obavách z různých hrozeb, v beznaději naší chudoby upadáme do pokušení uzavřít se do vlastního individualistického egoismu, stáváme se lhostejnými vůči utrpení druhých. Ani nejlepší zásoby však nejsou v praxi nevyčerpatelné: „Junáci zemdlí a unaví se, rekové klopýtají slabostí“ (Iz 40,30). Bůh však „znavenému dává sílu, bezmocnému rozmnožuje zdatnost (...). Ti, kteří doufají v Hospodina, nabývají sil, jak orli dostávají křídla, běží a neumdlí, jdou bez únavy“ (Iz 40,29.31). Doba postní nás zve, abychom svou víru a naději zaměřili na Pána (srov. 1 Petr 1,21), protože jen s pohledem upřeným na Ježíše Krista zmrtvýchvstalého (srov. Žid 12,2) můžeme odpovídat na apoštolovu výzvu: „Když prokazujeme dobro, nesmíme přitom propadnout únavě“ (Gal 6,9).

Když se modlíme, nepropadejme únavě. Ježíš nás naučil, že je třeba se „stále modlit a neochabovat“ (Lk 18,1). Potřebujeme se modlit, protože potřebujeme Boha. Domníváme-li se, že si vystačíme sami, hluboce se mýlíme. Během pandemie jsme se mohli dotknout své osobní i společenské slabosti. Díky této postní době můžeme zakoušet útěchu víry v Boha, bez které nemůžeme mít jistotu (srov. Iz 7,9). Nikdo se nezachrání sám, protože všichni jsme na stejné lodi uprostřed bouří historie.⁶ Především však se nikdo nezachrání bez Boha, protože jen velikonoční tajemství Ježíše Krista přináší vítězství nad temnými vodami smrti. Víra nás nezprošťuje životních útrap, dává nám ale možnost jimi projít ve spojení s Bohem v Kristu s velkou nadějí, která neklame a jejímž důkazem je láska, kterou Bůh vlil do našich srdcí skrze Ducha Svatého (srov. Řím 5,1–5).

Nepropadejme únavě při vykořeňování zla ze svého života. Kéž tělesný půst, ke kterému nás postní doba vybízí, posílí našeho ducha v boji proti hříchu. Nikdy nepřestávejme prosit o odpuštění skrze svátost smíření. Víme přece, že Boha nikdy neomrzí odpouštět.⁷ Nikdy neochabujme v boji proti žádostivosti. Je to slabost, která nabádá k egoismu a k různým podobám zla. V každém století najde svou cestu, aby vtáhla člověka do hříchu.⁸ Jedním z nebezpečí je závislost na digitálních médiích, které vykrádají mezilidské vztahy. Postní doba je příhodná k tomu, abychom se těmto nástrahám postavili, a naopak začali pracovat na celistvé mezilidské komunikaci,⁹ která spočívá v „reálných setkáních“,¹⁰ tváří v tvář.

⁵ Srov. Benedikt XVI., enc. *Spe slavi*, č. 3, 7.

⁶ Srov. Mimořádná modlitba v době pandemie (27. března 2020).

⁷ Srov. Modlitba *Anděl Páně*, 17. března 2013.

⁸ Srov. enc. *Fratelli tutti*, č. 166.

⁹ Srov. *tamtéž*, č. 43.

¹⁰ *Tamtéž*, č. 50.

Nepropadejme únavě v činorodé lásce ke každému bližnímu. Rozdávejme v této postní době almužnu s radostí (srov. 2 Kor 9,7). Bůh, „který poskytuje rozséváči semeno a chléb k jídlu“ (2 Kor 9,10), se o každého z nás postará. Nejen o to, abychom měli co jíst, nýbrž abychom mohli štědře prokazovat dobro druhým. Celý náš život má být časem zasévání dobra. Využijme proto zvláště postní dobu k tomu, abychom pečovali o lidi kolem nás, abychom na cestách životem byli nablízku sestrám a bratrům, kteří jsou raněni (srov. Lk 10,25–37). Postní doba je dobou příhodnou, abychom lidi potřebné hledali, nikoli se jim vyhýbali; abychom se tomu, kdo touží po vyslechnutí a dobrém slově, ozvali, a ne ho ignorovali; abychom toho, kdo je osamocený, navštívili a neopustili ho. Prokazujme opravdu dobro všem, udělejme si čas na nejmenší a bezbranné, opuštěné a pohrdané, diskriminované a marginalizované.¹¹

3. „Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet“

Postní doba nám každý rok připomíná, že „dobrotivosti spolu s láskou, spravedlností a solidaritou nedosáhneme jednou provždy. Musejí se uskutečňovat každý den“.¹² Prosme tedy Boha o trpělivou vytrvalost rolníka (srov. Jak 5,7), abychom neztráceli trpělivost v konání dobra krok za krokem. Kdo upadne, ať vztáhne ruku k Otci, který nám pokaždé pomůže vstát. Kdo zbloudil, ošálen posedlostí Zlého, ať nemešká a vrátí se k tomu, který „mnoho odpouští“ (Iz 55,7). V této době obrácení nacházejme oporu v Boží milosti a v církevním společenství a nikdy neochabujme v zasévání dobra. Půst připraví půdu, modlitby ji zkypří, dobrosrdečnost ji zúrodní. Máme jistotu víry, že „vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet“ (Gal 6,9) a s vytrvalostí se nám dostane splnění slibu (srov. Žid 10,36) pro spásu naši a druhých (srov. 1 Tim 4,16). Když budeme žít bratrskou lásku ke všem, jsme spojeni s Kristem, který dal svůj život za nás (srov. 2 Kor 5,14–15) a budeme okoušet radost nebeského království, kdy Bůh bude „všechno ve všem“ (1 Kor 15,28).

Panna Maria, z jejíhož lůna se zrodil Spasitel a která uchovávala všechno ve svém srdci a rozvažovala o tom (srov. Lk 2,19), ať nám vyprosí dar vytrvalosti a je nám svou mateřskou něhou nablízku, aby tento čas obrácení přinesl plody věčné spásy.

Dáno v Římě u Sv. Jana Lateránského dne 11. listopadu 2021, v den památky sv. Martina, biskupa

František

¹¹ Srov. enc. *Frattelli tutti*, č. 193.

¹² Srov. tamtéž, č. 11.